

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

EGE ÜNİVERSİTESİ

2024 YILI

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2025

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇERİK

EGE ÜNİVERSİTESİ 2024 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

**EGE ÜNİVERSİTESİ DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ 2024 YILI
DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU**

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

EGE ÜNİVERSİTESİ

2024 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	5
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	6
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	6
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	6
6. DENETİM GÖRÜŞÜ	8
7. DENETİM BULGULARI	8
8. EKLER	18

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu	2
Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu	2
Tablo 3: 2024 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi	3
Tablo 4: 2024 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi	3

KISALTMALAR

AŞ	:Anonim Şirket
AR-GE	:Araştırma Geliştirme
ERASMUS	:European Action Scheme for the Mobility of University Students / Üniversite Öğrencilerinin Hareketliliği için Avrupa Topluluğu Eylem Programı
İSG	:İş Sağlığı ve Güvenliği
KDV	: Katma Değer Vergisi
KİT-VAK	:Kemik İliği Transplantasyon ve Onkoloji Merkezi Kurma ve Geliştirme Vakfı
KİPA	:Kitle Pazarlama
RG	:Resmi Gazete
SGK	:Sosyal Güvenlik Kurumu
TARİŞ	:İncir, Üzüm, Pamuk ve Yağlı Tohumlar Tarım Satış kooperatifleri Birlikleri
TC	:Türkiye Cumhuriyeti
TL	: Türk Lirası

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Üniversite İle TARİŞ Arasında Yapılan Protokolde TARİŞ'in Yükümlülüklerini Yerine Getirmemesi
2. İhtiyaçların Kısımlara Bölünerek Doğrudan Temin Yöntemiyle Alınması
3. Parasal Limitler Dahilinde Yapılan Hizmet Alımlarında Bütçeye Konulan Ödeneğin %10'unun Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Alınmadan Aşılması
4. Üniversite Öğrenci Köyünün Güncel Mevzuata Uygun İşletme Ruhsatının Bulunmaması
5. Sosyal Tesis İşletmelerinin Özel Bütçe Hesabı İçerisine Alınmasına Rağmen Vergi ve SGK Borcu ile İlgili Karar Alınmaması
6. Üniversiteye Ait Menemen Araştırma, Uygulama ve Üretim Çiftliğinin Amacına Uygun Düzeyde Faaliyetinin Olmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Anayasa'nın 130'uncu maddesinde, çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzel kişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin Devlet tarafından kanunla kurulması öngörülmüştür.

Ege Üniversitesi 20.05.1955 tarih ve 6595 sayılı Kanun ile kurulmuş, 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu'nun 17'nci maddesiyle yeniden yapılandırılmıştır.

Yükseköğretim kurumları için temel mevzuat; 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu, 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ve 124 sayılı Yükseköğretim Üst Kuruluşları ile Yükseköğretim Kurumlarının İdari Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'dir.

Yükseköğretimin amaç ve ilkeleri, yükseköğretim kurumlarının ve üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyiş, görev, yetki ve sorumlulukları ile eğitim-öğretim, araştırma, yayın, öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personel ile ilgili esaslar 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'yla düzenlenmiştir. Söz konusu Kanun'un 12'nci maddesinde yükseköğretim kurumlarının görevleri sayılmış olup bu görevler; toplumun ihtiyaçları, kalkınma planları ilke ve hedeflerine uygun bilimsel eğitim-öğretim, araştırma, yayım ve danışmanlık yapmak, bu ilke ve hedefler doğrultusunda insan gücü yetiştirmek, toplumun özellikle sanayileşme ve tarımda modernleşme alanlarında eğitilmesini sağlamak, üretimde artışı sağlayacak uygulamalı çalışmalarda bulunmak, bu amaçla döner sermaye işletmelerini kurmak ve bu faaliyetlerin geliştirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmak olarak özetlenebilir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Ege Üniversitesinin akademik yapısında rektörlük, senato, fakülte dekanlıkları, yüksekokul, enstitü, uygulama ve araştırma merkez müdürlükleri bulunmakta, idari yapısında ise üniversite yönetim kurulu, genel sekreterlik, daire başkanlıkları, hukuk müşavirliği ve müdürlükler yer almaktadır.

Üniversitenin üst yöneticisi olan Rektör Cumhurbaşkanı tarafından, dekanlar ise

Yükseköğretim Kurulunca atanmaktadır.

Üniversite bünyesinde; 20 fakülte, 3 yüksekokul, 1 konservatuar 10 enstitü, 11 meslek yüksekokulu ve 38 uygulama ve araştırma merkezi bulunmaktadır.

Akademik ve idari personelin sınıf, unvan ve kadro dağılım bilgileri Tablo 1 ve 2’de yer almaktadır.

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu

Unvan	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Profesör	943	218	1161
Doçent	337	217	554
Doktor öğretim üyesi	432	161	593
Öğretim görevlisi	469	157	626
Araştırma görevlisi	809	393	1202
Toplam	2990	1146	4136

Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu

Hizmet Sınıfı	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Genel idari	941	1424	2365
Sağlık	2107	1784	3891
Avukatlık	6	4	10
Eğitim-öğretim	-	-	-
Teknik	318	475	793
Yardımcı	150	587	737
Din	2	1	3
Sözleşmeli	224	241	465
İşçi	2901	114	3015
Toplam	6649	4630	11279

Üniversitede 2024 yıl sonu itibarıyla kadrolu akademik, idari (sözleşmeli idari personel dahil) ve işçi personel toplamı 9.639’dur. Ayrıca Üniversitede 12 yabancı uyruklu akademik personel çalışmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’na ekli II sayılı cetvelin, (A) “Özel Bütçeli İdareler” bölümünde yer alan Ege Üniversitesi, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile verilen hazine yardımı ve öz gelirlerini kullanarak giderlerini finanse etmektedir.

İdarenin ekonomik sınıflandırma açısından 2024 yılına ait ödenek dağılımına ve yıl sonu harcama gerçekleştirmelerine ilişkin tablo aşağıdadır.

Tablo 3: 2024 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi

	Ödenek (TL)	Gerçekleşme (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
01 Personel Giderleri	5.730.773.653,00	5.684.408.275,87	99,19
02 Sos. Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	759.459.550,00	752.344.541,34	99,06
03 Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	927.073.770,92	877.749.937,27	94,68
05 Cari Transferler	1.261.409.841,00	1.222.688.480,00	96,93
06 Sermaye Giderleri	768.106.800,00	700.167.844,61	91,16
07 Sermaye Transferleri	0,00	0,00	0,00
Toplam	9.446.823.614,92	9.237.359.079,09	97,78

2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 8.734.206.000,00 TL ödenek tahsis edilen Üniversite bütçesine yıl içinde 712.617.614,92 TL ödenek eklenmiş ve toplam ödenek 9.446.823.614,92 TL'ye ulaşmış olup ödeneğin %97,78'i olan 9.237.359.079,09 TL kullanılmıştır.

Personel giderlerinde 5.730.773.653,00 TL ödeneğin 5.684.408.275,87 TL'si, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerinde 759.459.550,00 TL ödeneğin 752.344.541,34 TL'si, mal ve hizmet alımı giderlerinde 927.073.770,92 TL ödeneğin 877.749.937,27 TL'si, cari transferlerde 1.261.409.841,00 TL ödeneğin 1.222.688.480,00 TL'si, sermaye giderlerinde 768.106.800,00 TL ödeneğin 700.167.844,61 TL'si harcanmıştır.

Üniversite tarafından 2024 yılında; Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, Erasmus, Mevlana ve Farabi Değişim Programı, Kalkınma Ajansı, Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı destekleri ile Avrupa Birliği hibelerinden toplam 327.144.656,87 TL bütçe dışı kaynak kullanılmıştır.

2024 yılı bütçe gelirleri tahmin ve gerçekleşme bilgileri Tablo 4'te yer almaktadır.

Tablo 4: 2024 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi

	Gelir Tahmini (TL)	Gerçekleşen (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	215.575.000,00	314.544.711,18	145,91
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	8.168.890.000,00	8.593.266.200,00	105,20
Diğer Gelirler	349.741.000,00	306.600.546,74	87,67
Sermaye Gelirleri	-	-	-
Toplam	8.734.206.000,00	9.214.411.457,92	105,50
Gelirlerden Red ve İadeler (-)	-	3.081.315,34	-
Net Toplam	8.734.206.000,00	9.211.330.142,58	105,46

2024 yılı bütçesine göre tahmin edilen bütçe geliri 8.734.206.000,00 TL olan Üniversitenin, yılsonunda gerçekleşen net bütçe geliri 9.211.330.142,58 TL'dir.

Dönem faaliyet geliri 11.639.598.215,52 TL, gelirlerden indirim, iade ve iskonto toplamı 3.081.315,34 TL, enflasyon düzeltmesi toplamı 14.459.479.542,02 TL ve faaliyet

gideri 11.712.608.063,57 TL olan Üniversite, 2024 yılını 76.091.163,39 TL olumsuz faaliyet sonucu ile tamamlamıştır.

Üniversite özel bütçesi dışında bulunan;

-Döner Sermaye İşletmesinin 2024 yılı gelir toplamı 6.024.652.550,63 TL, gider toplamı 9.123.920.713,82 TL olarak gerçekleşmiş ve dönem 3.099.268.163,19 TL zarar ile tamamlanmıştır.

-Sosyal Tesisin 2024 yılı gelir toplamı 66.189.618,77 TL, gider toplamı 83.557.070,56 TL olarak gerçekleşmiş ve dönem sonu 17.367.451,79 TL zarar ile tamamlanmıştır.

Ayrıca Üniversitenin, 10.08.2014 tarih ve 29084 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 16.06.2014 ve 2014/6500 sayılı kararı ile kurulan Ege Teknopark Teknoloji Geliştirme Bölgesi AŞ’nin ortağıdır. Adı geçen AŞ’nin kuruluş sermayesi 33.000.000,00 TL olup Üniversitenin %100 oranında ortaklığı bulunmaktadır.

Diğer taraftan Üniversitenin, İzmir Bilim ve Teknoloji Park AŞ’nin toplam 10.000.000,00 TL nominal sermayesinin (B) grubunda; 25 pay ve 25.000,00 TL nominal değerli sermayesine ortaklığı bulunmaktadır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun 49’uncu maddesi gereğince genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama standartları, uluslararası standartlara uygun olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı bünyesinde; Sayıştay Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve diğer ilgili kuruluş temsilcilerinin katılımıyla oluşturulacak olan Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenmektedir. Dolayısıyla genel yönetim kapsamında olan üniversitelerin muhasebe ve raporlama standartları Kurul tarafından belirlenen kurallara tabidir. Kamu İdaresi ayrıca adı geçen Kanun’un 80’inci maddesinin Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden Bakanlığın hazırladığı düzenlemelere tabi olup bu kapsamda çıkarılan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’ndeki muhasebe ilkeleri ile hesap planını kullanmakta, mali tabloları hazırlamakta ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mali işlemlerini muhasebeleştirmektedir.

Özel bütçeli bir idare olan Üniversitede, tahakkuk esaslı muhasebe sistemi

kullanılmaktadır. Üniversitenin muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne tabi olarak Hazine ve Maliye Bakanlığının Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütölüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Öz kaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kanun uyarınca iç kontrol sistemi; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi

kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

İç kontrolün işleyişi ile ilgili ayrıntılı hükümler, 26.12.2007 tarihli ve 26738 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan rehberlerle belirlenmiştir. 2024 yılı denetimi kapsamında, mezkûr mevzuat çerçevesinde, Üniversite iç kontrol sistemi aşağıdaki şekilde değerlendirilmektedir:

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yeterlidir. Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası, tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur. Hassas görevlere ilişkin prosedürler, tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan, zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur. İdare performans programı, içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır. İdare, iç kontrol risklerini tam ve doğru şekilde belirlemiştir. Risklerin değerlendirilmesine yönelik çalışma yapılmıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmış ve personele duyurulmuştur ancak süreçlerin güncellenmesi açısından eksiklikler vardır. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. İdarede yapılan görevlendirmeler farklı kişiler arasında dağıtılarak “görevler ayrılığı” ilkesine uyulmuştur. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri ve sorumluları belirlenmiştir. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’a uygun olarak kurulmuştur. Kamu idaresinin ön mali kontrol yönergesi, mevcuttur.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı mevcuttur ve içerik olarak Kamu İç Kontrol

Standartları Tebliği'ne uygundur.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi, müstakil olarak tüm birimler açısından iç kontrolün tam olarak çalışıp çalışmadığının incelenmemesi nedeniyle değerlendirilmemektedir. Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulmuş olup 8 iç denetçi kadrosu bulunmaktadır. Bu kadrolardan 6'sı doludur. İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim çalışmaları mevcuttur ancak raporlamada aksaklıklar bulunmaktadır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Ege Üniversitesinin 2024 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde herhangi bir bilgi yer almamaktadır.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Üniversite İle TARİŞ Arasında Yapılan Protokolde TARİŞ'in Yükümlülüklerini Yerine Getirmemesi

Üniversite ile TARİŞ arasında 1986 yılında yapılan protokolün 22.02.2000 tarihinde revize edilerek yenilendiği ancak protokolde yer alan araştırma geliştirme (AR-GE) çalışmaları için TARİŞ'in kullanımına verilen kampüs içinde yer alan binanın atıl şekilde bekletildiği ve TARİŞ'in herhangi bir AR-GE faaliyetinin olmadığı tespit edilmiştir.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun "Yükseköğretim Kurumlarının görevleri"

başlıklı 12'nci maddesinde; ülkenin bilimsel, kültürel, sosyal ve ekonomik yönlerden ilerlemesini ve gelişmesini ilgilendiren sorunlarını, diğer kuruluşlarla işbirliği yaparak, kamu kuruluşlarına önerilerde bulunmak suretiyle öğretim ve araştırma konusu yapmak, sonuçlarını toplumun yararına sunmak ve kamu kuruluşlarınca istenecek inceleme ve araştırmaları sonuçlandırarak düşüncelerini ve önerilerini bildirmek üniversitenin görevleri arasında sayılmıştır.

Aynı maddenin devamında; yörelerindeki tarım ve sanayinin gelişmesine ve ihtiyaçlarına uygun meslek elemanlarının yetişmesine ve bilgilerinin gelişmesine katkıda bulunmak, sanayi, tarım ve sağlık hizmetleri ile diğer hizmetlerde modernleşmeyi, üretimde artışı sağlayacak çalışma ve programlar yapmak, uygulamak ve yapılanlara katılmak, bununla ilgili kurumlarla işbirliği yapmak ve çevre sorunlarına çözüm getirici önerilerde bulunmak da yükseköğretim kurumlarının görevleri arasında gösterilmiştir. Buna göre üniversite ülkenin bilimsel, kültürel, sosyal ve ekonomik yönlerden ilerlemesini ve gelişmesi için diğer kurum ve kuruluşlarla işbirliğine ilişkin çalışma yapabilecektir.

TARİŞ ile Ege Üniversitesi arasında 1986 yılında yapılan protokolle TARİŞ AR-GE Müdürlüğünün kullanımı için yeni bina yapılması ve arazi tahsisi ile Ege Üniversitesine derslik ihtiyacı için 100 Milyar TL verilmesi öngörülmüştür. Taraflar Üniversite ile AR-GE çalışmalarını birlikte yürüteceklerdir. Söz konusu bina inşa edilmiş, 2000 yılında yenilenen protokolle 49 yıllığına TARİŞ'in kullanımına verilmiş, bu süre içerisinde TARİŞ'in binayı ofis hizmetleri dışında AR-GE çalışmaları için amacı doğrultusunda kullanmadığı görülmüştür.

TARİŞ tarafından kampüs içinde yer alan bina üniversite ile işbirliği içerisinde protokol amacına uygun şekilde AR-GE çalışmaları için kullanılmayarak atıl olarak bekletilmektedir.

Kamu idaresi cevabında, Üniversite ile TARİŞ arasında yapılan protokolde yer alan Üniversite ile araştırma geliştirme çalışmaları için TARİŞ'e verilen kampüs içinde yer alan binanın amacına uygun kullanımı ile ilgili olarak TARİŞ'e ihtar yazısı gönderildiğini belirtmiştir. Söz konusu ihtar yazısına cevaben TARİŞ, mevcut protokolün devam etmesinden yana olduklarını, AR-GE binasının tadilatının yapılarak üniversite ile işbirliği içinde yeni projeler yapmak istediklerini, Ziraat Fakültesi ile ortak çalışmalarının olduğunu iletmişlerdir.

Sonuç olarak; bu aşmada protokol hükümleri tam olarak yerine getirilmediğinden İdarenin mevcut protokolde yer alan AR-GE amacına uygun proje ve faaliyetlere başlanması için TARİŞ'in yükümlülüklerini yerine getirmesini gözetmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 2: İhtiyaçların Kısımlara Bölünerek Doğrudan Temin Yöntemiyle Alınması

Üniversite İdari Mali İşler Daire Başkanlığı ile Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı tarafından, 2024 yılı içerisinde alımı gerçekleştirilen mal ve hizmet alımları ile yapım, bakım onarım işlerinin ihale yapılmaksızın, kısımlara bölünerek doğrudan temin yoluyla gerçekleştirildiği görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun “Temel ilkeler” başlıklı 5’inci maddesinde; aralarında kabul edilebilir doğal bir bağlantı olmadığı sürece mal alımı, hizmet alımı ve yapım işlerinin bir arada ihale edilemeyeceği, eşik değerlerin altında kalmak amacıyla da aralarında doğal bir bağlantı olan mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin kısımlara bölünemeyeceği hüküm altına alınmıştır.

Anılan Kanun’un “Doğrudan temin” başlıklı 22’inci maddesinin (d) bendinde; büyükşehir belediyesi sınırları dahilinde bulunan idarelerin, 2024 yılı için 622.756,00 TL’yi aşmayan ihtiyaçlarını ilân yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temini usulü gerçekleştirebileceği belirtilmiştir. Doğrudan Temin Yöntemiyle Yapılacak Alımlara İlişkin Tebliğ’in “Parasal limitler kapsamında yapılacak alımlar ile temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak alımlar” başlıklı 14’üncü maddesinde; İdareler tarafından her yıl güncellenen parasal limitleri aşmayan mal ve hizmet alımları ve yapım işleri ile temsil ağırlama faaliyetleri için yapılacak konaklama, seyahat ve iaşeye ilişkin mal ve hizmet alımları Kanunun 22’nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi kapsamında yapılabileceği, parasal limitler dâhilinde yapılacak alımlarda, piyasada yapılan fiyat araştırması sonucunda bu limitlerin aşılabileceğinin tespit edilmesi halinde, ihtiyacın Kanunun ilgili hükümlerine göre ihale yoluyla temin edilmesi gerektiği, Kanunun 18’inci maddesinde öngörülen ihale usulleriyle temin edilmesi gereken ihtiyaçların, parasal limitlerin altında kalacak şekilde adet, kısım veya gruplara bölünmek suretiyle temin edilemeyeceği düzenlenmiştir.

Denetimlerde; 2024 yılı içerisinde doğrudan temin kapsamında yapılan alımlarda aynı firmaya aynı gün içinde 3 adet doğrudan temin yapıldığı, aynı firma üzerinden yapılan alımların açık ihale konusu yapılacak düzeyi sadece bir gün içinde yapılan alımlarla geçtiği, bu alım usulünün yıl içinde aralıklarla devam ettiği toplamda mal ve hizmet alımı ile yapım bakım onarım için ayrılan ödeneğin yarısından fazlasının birkaç firma üzerinden sağlandığı görülmüştür.

Kamu İdaresi cevabında, bulgu konusu hususla ilgili olarak benzer iş veya taleplerin ortak listesi oluşturularak 4734 sayılı Kanun'un ilgili maddeleri gereğince ihaleye çıkılacağı, bundan sonraki süreçte alımlara gereken hassasiyet ve özenin gösterileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, Kanun'da belirlenen parasal limitin altında kalmak amacıyla kısımlara bölmek suretiyle sürekli tekrar eden doğrudan temin yapılması, Kanun'un 5'inci maddesinde yer alan temel ilkelere aykırılık teşkil etmektedir.

BULGU 3: Parasal Limitler Dahilinde Yapılan Hizmet Alımlarında Bütçeye Konulan Ödeneğin %10'unun Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Alınmadan Aşılması

Üniversite tarafından yapılan mal ve hizmet alımlarında, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22/d maddesindeki parasal limitler dahilinde yapılan harcamaların 2024 yılı toplamı Üniversitenin bütçesine bu amaçla konulan ödeneklerin %10'unu aşmasına karşın Kamu İhale Kurulundan uygun görüş alınmadığı halde alımlara devam edildiği tespit edilmiştir.

4734 sayılı Kanun'un "İdarelerce uyulması gereken diğer kurallar" başlıklı 62'nci maddesinin (1) bendinde; Kanun'un 21 ve 22'nci maddelerindeki parasal limitler dâhilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamının, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamayacağı hükmüne yer verilmiştir.

Üniversitenin 2024 yılı bütçesine mal ve hizmet alımları için toplam 155.127.900,00 TL ödenek konulmuş olup yıl içerisinde 4734 sayılı Kanun'un 22/d maddesi çerçevesinde parasal limitlere tabi toplam 134.913.986,04 TL harcama yapılmıştır. Ancak yapılan alım tutarının bütçeye konulan ödeneğin %10'unu aştığı ve aşan tutarlar için alımlar yapıldıktan sonra yazı yazıldığı ancak Kamu İhale Kurulunun izin vermediği görülmüştür.

Kamu İdaresi cevabında, Kanun'un 22/d maddesindeki parasal limitler dahilinde yapılan harcamaların, bu amaçla konulan ödeneklerin % 10'unu aşmamasına azami derecede dikkat edileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; parasal limitler dahilinde yapılan mal ve hizmet alımlarında %10 sınırının Kamu İhale Kurulundan uygun görüş alınmadan aşılmaması gerekmektedir.

BULGU 4: Üniversite Öğrenci Köyünün Güncel Mevzuata Uygun İşletme Ruhsatının Bulunmaması

Sosyal Tesisler İşletmesi bünyesinde 2006 yılından bu yana yükseköğrenim kurumuna kayıtlı kız ve erkek öğrencilere barınma hizmeti sunan Ege Üniversitesi Öğrenci Köyünün, Yükseköğrenim Özel Barınma Hizmetleri Yönetmeliğinde 2024 yılında yapılan değişikliklere uygun şekilde eksikliklerin giderilerek işletme ruhsatı alınamadığı tespit edilmiştir.

Yükseköğrenim Özel Barınma Hizmetleri Yönetmeliği'nin "Temel esaslar" başlıklı 5'inci maddesin birinci fıkrasında; kurum açma izni ile işyeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenmeden her ne ad altında olursa olsun yükseköğrenim öğrencilerine barınma hizmeti veren yerler ile öğrenci ibaresi kullanılarak faaliyet gösteren barınma yerleri açılmayacağı ve işletilemeyeceği belirtilmiştir.

Aynı maddenin üçüncü fıkrasında ise; kurum binalarının, her yıl 1 Temmuz ve 15 Ağustos tarihleri arasında yangın, elektrik tesisatı, asansör, ısınma sistemi, su ve gaz tesisatı güvenliği hususlarında itfaiyeye, üniversitelerin ilgili bölümleri, mühendis odaları veya ilgili mevzuatına göre alanında yetkilendirilmiş kişi, kurum veya kuruluşlara kurum yönetimince kontrol ettirileceği hüküm altına alınmıştır.

Ege Üniversitesi Öğrenci Köyü 2006 yılında iki bloğun açılmasıyla faaliyete geçmiş olup 2024 yılına kadar 12 bloğa ulaşmış yapı ile üniversitenin değişik fakülte ve yüksekokullarında öğrenimlerini sürdüren 1155'i kız, 844'ü erkek olmak üzere 1999 öğrenciye barınma imkânı vermektedir. Ayrıca eğitsel, kültürel ve sportif faaliyetler kapsamında düzenlenen etkinliklere katılan gruplar için de organizasyon odaları 17 kişilik ilave barınma hizmeti sunabilmektedir.

Denetimlerde; 01.07.2022 tarih ve 835900 sayılı İtfaiye Daire Başkanlığının yazısında belirtilen öğrenci köyü kazan dairelerinde elektrik ve doğalgaz hatlarının ayrıştırılmasına ilişkin noksanlıklar giderilemediği için Yangın Yönetmeliğine uygunluk raporu oluşturulamadığı vebu nedenle de Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından yayımlanan Yükseköğrenim Özel Barınma Hizmetleri Yönetmeliği gereğince işletme ruhsatı alınamadığı görülmüştür.

Kamu İdaresi cevabında, Öğrenci Köyünün eksikliklerinin giderilmesinin yüksek maliyet gerektirmesi nedeniyle yeterli bütçe imkanı olmadığı için işletme ruhsatının alınamadığı beyan edilmiştir. İdare tarafından konuyla ilgili yazışmalar yapılmış ancak olumlu netice alınamamış olup bulgu konusu eksiklik tamamlanamamıştır.

Sonuç olarak; öğrencilere barınma hizmeti sunmaya devam eden aktif olarak kullanılan Ege Üniversitesi Öğrenci Köyünün Üniversite özel bütçe imkanları da kullanılarak Yükseköğretim Özel Barınma Hizmetleri Yönetmeliğine uygun hale getirilerek işletme ruhsatının alınması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 5: Sosyal Tesis İşletmelerinin Özel Bütçe Hesabı İçerisine Alınmasına Rağmen Vergi ve SGK Borcu ile İlgili Karar Alınmaması

Ege Üniversitesine ait Spor Tesisleri, Tenis Kortları, Yüzme Havuzu, Kit-Vak Konukevi, Konukevi Otel, Konukevi Restoranı ile Atatürk Kültür Merkezi gibi sosyal ve destek amaçlı tesislerin işletilmesi 2024 yılı sonuna kadar bütçe dışı Sosyal Tesisler İşletmesi bünyesinde yürütülürken, Üniversite Yönetim Kurulunun 30.12.2024 tarihli ve 23 sayılı toplantısında bu tesisler borçlarıyla birlikte Sağlık Kültür Spor Daire Başkanlığı altında özel bütçe hesabına devredilmiş ancak birikmiş borçları ile ilgili herhangi bir işlem yapılmadığı görülmüştür.

İdarelere ait sosyal tesislerin etkili, ekonomik ve verimli işletilmesine, idari ve mali yapının oluşturulmasına yönelik tedbirlerin alınmasını sağlamak amacıyla 2017-6 sayılı Kamu Sosyal Tesislerinin İşletilmesine İlişkin Tebliğ yayımlanmıştır. Bu Tebliğ'in "Mali sürdürülebilirlik" başlıklı 7'nci maddesinde; mali açıdan sürdürülebilir olmadığı tespit edilen sosyal tesislerin mali tablolarının her yılın şubat ayı sonuna kadar idarelerce inceleyeceği ve mart ayı sonuna kadar mali sürdürülemezliğin nedenleri ile alınacak önlemleri içeren raporun üst yöneticiye sunulacağı, sosyal tesislerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde işletilebilmesi için gerekli her türlü tedbirin alınacağı hüküm altına alınmıştır.

Bu hükümlere göre; sosyal tesislerin mali sürdürülebilirliğinin sağlanması, bu bağlamda kârlılığın temini veya zararının önlenmesi için gelir-gider dengesinin gözetilmesi gerekmektedir. Bu durum, tesislerin devamlılığı açısından son derece önemlidir.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 'Rektör' başlıklı 13'üncü maddesi (b) bendinde; Rektörün, Üniversitenin ve bağlı birimlerinin öğretim kapasitesinin rasyonel bir şekilde kullanılmasında ve geliştirilmesinde, öğrencilere gerekli sosyal hizmetlerin sağlanmasında, bilimsel ve idari gözetim ve denetimin yapılmasında, takip ve kontrol edilmesinde ve sonuçlarının alınmasında birinci derecede yetkili ve sorumlu olduğu düzenlemesi yapılmıştır.

Denetimlerde, Sosyal Tesislere bağlı işletmelerin Mali Sürdürülebilirlik Raporuna göre, 10.12.2024 tarihi itibarıyla Sosyal Güvenlik Kurumuna ait toplam 39.012.903,60 TL ve Vergi Dairesi Başkanlığına ait toplam 15.105.386,61 TL borç biriktiği, ayrıca tedarikçi firmalara ait güncel borç tutarının 3.031.133,06 TL, üniversite özel bütçe hesabına 8.078.221,14 TL, mahkemesi devam eden kidem tazminatları için 162.006,66 TL (faiz hariç) borç bulunduğu görülmüştür.

Üniversite Yönetim Kurulunun 30.12.2024 tarihli ve 23 sayılı toplantısında Sosyal Güvenlik Kurumu ile Vergi Dairesine olan borcun Üniversite Rektörlüğü tarafından ödenmesi ve buna istinaden işletmelere ait borç ile varlık kayıtlarının özel bütçe muhasebe hesaplarına alınması ve mali tablolarda görünmesi için varlıkların ilgisine göre 253 Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı, 254 Taşıtlar Hesabı, 255 Demirbaşlar Hesabına alınması gerektiği yönünde karar alınmıştır.

Kamu İdaresince, söz konusu hususun düzeltilmesine ilişkin işlemlere başlanıldığı ve gerekli yönetim kurulu kararının alındığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; Yönetim Kurulu Kararıyla Sosyal Tesisler Sağlık, Kültür ve Spor Daire Başkanlığı altında bütçe içi işletme olarak yapılandırıldığından, tesislerin özel bütçe içinde kullanımına karşılık olarak SGK ve vergi borcunun üniversite özel bütçesinden, cari piyasa borcunun işletme gelirinden karşılanmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

BULGU 6: Üniversiteye Ait Menemen Araştırma, Uygulama ve Üretim Çiftliğinin Amacına Uygun Düzeyde Faaliyetinin Olmaması

Menemen Araştırma, Uygulama ve Üretim Çiftliğinde 16 baş ineğin sağımının yapıldığı tam otomatik sağım ünitesi ile bir kısım bitkisel üretim alanının âtil durumda bekletildiği görülmüştür.

5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Hesap verme sorumluluğu" başlıklı 8'inci maddesinde; her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanların, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumlu ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorunda oldukları ifade edilmiştir.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun "Yükseköğretim Kurumlarının görevleri" başlıklı 12'nci maddesinin son fıkrasında; yükseköğretimin uygulamalı yapılmasına ait eğitim-öğretim esaslarını geliştirmek, döner sermaye işletmelerini kurmak, verimli çalıştırmak ve bu faaliyetlerin geliştirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmakla görevli olduğu hüküm altına alınmıştır.

Üniversitenin Ziraat Fakültesine ait Menemen Araştırma, Uygulama ve Üretim Çiftliğinin Menemen'de 1963 yılında kamulaştırılan 3400 dekar, 1976 yılında hazine tarafından 49 yıllığına çiftliğe tahsis edilen 700 dekar olmak üzere toplam 4100 dekar alanı bulunmaktadır. Çiftliğin arazisi, Gediz Nehrinden kanallar aracılığıyla sulama imkânına sahip verimli topraklardır. Ayrıca arazide 6 adet derin kuyu mevcut olup, 2'si içme suyu amaçlı, 4'ü de sulama amaçlı kullanılmaktadır. Bu arazide, hububat, yazlık ve kışlık sebze, tıbbi aromatik bitkiler ve meyve çeşitleri ile fıstık çamından fıstık üretimi, bunun yanı sıra Çiftlikte bulunan mandırada süt ürünleri üretimi gerçekleştirilmektedir.

Denetimlerde, Çiftlikte bulunan büyükbaş hayvan süt sağım ünitesinde üretim yapılmadığı, mandırada üretilen süt ürünleri için ihtiyaç duyulan sütün özel çiftliklerden satın alındığı, Çiftlik arazisinin 2023 yılında 1515 dekarında, 2024 yılında ise 1090 dekarında üretim gerçekleştirildiği, döner sermaye kapsamında üretilen bu ürünlerden 2023 yılında 12.377.725,68 TL, 2024 yılında 14.591.358,99 TL gelir elde edildiği görülmüş olup arazinin yaklaşık 2500-3000 dekarının âtil durumda olması nedeniyle daha fazla gelirden mahrum kaldığı düşünülmektedir. Bu kapsamda, Çiftlikte üretim ve satış planlamasının sağlıklı yapılamadığı, istenilen verimin ve satış performansının sağlanamadığı anlaşıldığından kamu kaynağı olan Çiftliğin etkili ve verimli kullanılmak suretiyle ekonomiye kazandırılması gerekmektedir.

2024 yılı Ziraat Fakültesi Faaliyet Raporunda; öğrenci sayısının fazlalığı ve buna karşın uygulama olanaklarının azlığından bahsedilmesinden hareketle, Ege Üniversitesi Menemen Araştırma, Uygulama ve Üretim Çiftliği Yönetmeliği'nin "Amaç" başlıklı 2'nci maddesinde; Çiftliğin amacının Ziraat Fakültesi öğrencilerinin staj ve uygulamalı çalışmalara olanak sağlamak olduğu dikkate alınarak Çiftlik arazisinin staj ve uygulama çalışmalarında kullanılması yararlı olacaktır.

Bunun yanı sıra, Ege Üniversitesi Menemen Araştırma, Uygulama ve Üretim Çiftliği Yönetmeliği'nin 25.07.1976 tarih ve 15657 Sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe

girdiği dikkate alındığında Yönetmelik'in günümüz şartlarına göre güncellenmesinin gerekli olduğu düşünülmektedir.

Kamu İdaresince, tesisde bulunan sağım ünitesinde yeniden üretim yapılabilmesi amacıyla büyükbaş hayvan temin edebilmek için T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı ile görüşmelerde bulunulduğu, çiftlik arazisinin tamamının üretime kazandırılmasının planlandığı, eski tarihli Yönetmeliğin güncellenmesi çalışmalarına başlandığı, Ziraat Fakültesi öğrencilerinin staj ve uygulamalarının Çiftlikte yapılması için çalışmalar yapıldığı ifade edilmiştir

Sonuç olarak; Menemen Araştırma, Uygulama ve Üretim Çiftliğinin etkili ve verimli kullanılarak ekonomiye kazandırılması; Ziraat Fakültesi öğrencilerinin staj ve uygulama çalışmalarını Çiftliğin arazisinde gerçekleştirebilmeleri için çalışma yapılması; eski tarihli olan Ege Üniversitesi Menemen Araştırma, Uygulama ve Üretim Çiftliği Yönetmeliği'nin günümüz şartlarına göre güncellenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK 1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Üniversite İle TARİŞ Arasında Yapılan Protokolde Yükümlülüklerin Yerine Getirilmemesi	2023	Yerine Getirilmedi	Bu husus raporun "Diğer Bulgular" Bölümünde "Üniversite İle TARİŞ Arasında Yapılan Protokolde TARİŞ'in Yükümlülüklerini Yerine Getirmemesi" başlığıyla yer almaktadır.
Parasal Limitler Dahilindeki Mal ve Hizmet Alımlarında %10 Sınırını Aşan Kısım için Kamu İhale Kurumundan İzin Alınmaması	2023	Kısmen Yerine Getirildi	Bu husus raporun "Diğer Bulgular" Bölümünde "Parasal Limitler Dahilindeki Mal ve Hizmet Alımlarında Bütçeye Konulan Ödeneğin %10'unun Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Alınmadan Aşılması" başlığıyla yer almaktadır.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**EGE ÜNİVERSİTESİ DÖNER SERMAYE
İŞLETMESİ**

2024 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	4
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	4
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	4
5. DENETİM GÖRÜŞÜ	5
6. DENETİM BULGULARI	5

KISALTMALAR

DMO	: Devlet Malzeme Ofisi
EKAP	: Elektronik Kamu Alımları Platformu
EKG	: Elektrokardiyografi
SGK	: Sosyal Güvenlik Kurumu
TL	: Türk Lirası
TÜFE	: Tüketici Fiyat Endeksi

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Uzaktan Sağlık Hizmetleri Kapsamında Tıbbi Danışmanlık Adıyla Sağlık Hizmeti Sunulması ve Bu Kapsamdaki Hizmetler İçin Hastalardan Sağlık Bakanlığının Belirlediği Fiyat Tarifesinin Üzerinde Ücret Alınması
2. Genel Yönetim Giderleri Hesabına Kaydedilmesi Gereken Harcamaların Farklı Hesap Kodlarında Yer Alması
3. Tek Kaynaktan Temin Edilen Mal ve Hizmetlere İlişkin Piyasa Fiyat Araştırması Yapılmaması
4. Doğrudan Teminle Yapılan Alımlarda Piyasa Fiyat Araştırması Yapılmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Ege Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 58. Maddesine Göre Döner Sermaye İşletmelerinin Kurulmasında Uyulacak Esaslara İlişkin Yönetmelik kapsamında, 25.01.2000 tarih ve 23944 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Ege Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği ile kurulmuştur.

Adı geçen Yönetmelik, 16.09.2024 tarih ve 32664 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Ege Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği ile yürürlükten kaldırılmıştır.

Döner Sermaye İşletmesi, Yönetmelik'in 4'üncü maddesinde sayılan ve aşağıda yer verilen faaliyetleri yürüterek gelir elde etmektedir:

a) Yükseköğretim kurumları dışındaki kuruluşlar ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından talep edilen bilimsel görüş, proje, araştırma ve benzeri faaliyetler yapmak ve seminer, konferans, panel, sempozyumlar düzenlemek.

b) Plan, fizibilite çalışması, analiz, model denemeleri, bilgi işlem hizmetleri, iş değerlendirilmesi, danışmanlık, eğitim organizasyonu ve bunlara ilişkin her türlü raporları hazırlamak.

c) Bilimsel sonuçların uygulanmasını sağlamak.

ç) Klinikler, poliklinikler, ameliyathaneler ve laboratuvarlarda yapılan her türlü muayene, tetkik, tahlil, ameliyat, bakım ve hizmet üretimi ile ilgili iş ve benzeri hizmetleri yapmak, açılmış ve açılacak olan her türlü sağlık hizmetleriyle ilgili yataklı, yataksız ve geçici kuruluşları işletmek.

d) Basım ve yayım işlerini yapmak.

e) Üniversitenin insan kaynağını ve fiziki kapasitesini değerlendirerek faaliyet alanı ile sınırlı olarak iş ve hizmet üretmek, elde edilen ürünleri pazarlamak ve satmak.

f) Bilgisayar ortamında test uygulamaları yapılabilmesi için oluşturulan sınav salonlarında hizmet vermek.

g) Üniversitenin faaliyet alanlarında geliştirilen bilgisayar ya da internet tabanlı yazılım hizmeti sunmak.

ğ) Kamu kurumları ve özel sektör kuruluşları için dijital içerik üretmek ve danışmanlık hizmeti vermek.

h) Mevcut fiziki kapasiteyi değerlendirerek hizmet birimlerinin faaliyet alanı ile sınırlı olmak üzere her türlü iş, hizmet ve mal üretiminde bulunmak.

Yükseköğretim kurumlarının döner sermaye faaliyetleri çerçevesinde; hizmet sunum şartları ve kriterleri de dikkate alınmak suretiyle personelin unvanı, görevi, çalışma şartları ve süresi, eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetleri ve mesleki uygulamalar ile ilgili performansı ve özellik arz eden riskli bölümlerde çalışma gibi hizmete katkı unsurları da esas alınarak yapılan ek ödemelerde, 18.02.2011 tarihli ve 27850 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yükseköğretim Kurumlarında Döner Sermaye Gelirlerinden Yapılacak Ek Ödemenin Dağıtılmasında Uygulanacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik hükümleri uygulanmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Rektörlüğe bağlı çalışan Döner Sermaye İşletmesi; İşletme Müdürlüğü ve Saymanlık Müdürlüğü şeklinde teşkilatlanmış olup gelir getirici birim sayısı 51’dir.

İşletme Müdürlüğünde; işletme müdürü, 2 işletme müdür yardımcısı , 35 idari memur ve 48 sürekli işçi personel hizmet vermektedir. Bunlardan 15 personelin kadrosu özel bütçededir.

Saymanlık Müdürlüğünde ise Hazine ve Maliye Bakanlığı personeli saymanlık müdürü, 5 uzman, 3 veri hazırlama kontrol işletmeni ve 1 memur görev yapmaktadır.

1.3. Mali Yapı

Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine bağlı olarak kurulmuş olan döner sermayeli işletmelerin iş ve işlemleri ile bütçelerinin hazırlanması, uygulanması, sonuçlandırılması, muhasebesi, kontrol ve denetimi ile muhasebe yetkililerinin niteliklerine ilişkin usul ve esaslar, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiştir.

Döner sermaye işletme bütçesi adı geçen Yönetmelik’in 4’üncü maddesine göre

hazırlanmakta ve üniversite yönetim kurulunun onaylaması ile kesinleşmektedir.

Ege Üniversitesi Döner Sermaye İşletme Müdürlüğünün giderleri elde edilen gelirlerle finanse edilmekte olup 2024 yılında özel bütçeden 1.348.906.271,80 TL kaynak kullanılmıştır.

Başlangıç bütçesinde 6.186.530.647,23 TL gelir öngörülmüş olup gider bütçesi de aynı tutarda hazırlanmıştır. Yıl içerisinde ek bütçelerle bütçe tahminleri güncellenmiş olup; gider ve gelir bütçesi 11.293.314.419,06 TL'ye yükselmiştir.

İşletmenin 2024 yılında 9.698.107.149,27 TL bütçe giderine karşılık 6.042.478.558,53 TL bütçe geliri elde ettiği anlaşılmıştır.

İşletmede 2024 yılı gelir tablosuna göre 6.024.652.550,63 TL gelir elde edilmiş, 9.123.920.713,82 TL gider gerçekleşmiş ve dönem 3.099.268.163,19 TL zararla tamamlanmıştır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Ege Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesinin muhasebe ve raporlama işlemleri, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde yer alan hükümlere göre Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından kurulan ve yönetilen Döner Sermayeli İşletmeler Muhasebe Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Adı geçen Yönetmelik'te hüküm bulunmayan hâllerde 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve bu Kanun'a dayanılarak hazırlanan diğer yönetmelikler ile Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin genel esasları kıyasen uygulanmaktadır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda yer almakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Gelir tablosu

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

Ege Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesinin 2024 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde herhangi bir bilgi yer almamaktadır.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Uzaktan Sağlık Hizmetleri Kapsamında Tıbbi Danışmanlık Adıyla Sağlık Hizmeti Sunulması ve Bu Kapsamdaki Hizmetler İçin Hastalardan Sağlık Bakanlığının Belirlediği Fiyat Tarifesinin Üzerinde Ücret Alınması

Uzaktan hasta değerlendirmeye yönelik sağlık hizmetleri kapsamında sunulan sağlık hizmetlerinin “tıbbi danışmanlık” adı altında fiyatlandırıldığı ve bu kapsamda sunulan hizmetler için hastalardan Sağlık Bakanlığının belirlediği fiyat tarifesinin üzerinde ücret talep edildiği görülmüştür.

3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu'nun “Temel Esaslar” başlıklı 3'üncü maddesinin (c) bendi ve 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı

Kararnamesi'nin "Sağlık Hizmetleri genel Müdürlüğü" başlıklı 355'inci maddesinin "ç" bendi ile sağlık hizmetlerinin ücret tarifelerini belirleme yetkisi Sağlık Bakanlığına verilmiştir.

Sağlık Bakanlığı tarafından anılan yetki kapsamında yayınlanan Kamu Sağlık Hizmetleri ve Sağlık Turizmi, Turistin Sağlığı Kapsamında Sunulan Sağlık Hizmetleri Fiyat Tarifeleri Usul ve Esasları'na göre tarifenin amacı; Bakanlık bünyesindeki sağlık hizmeti sunucuları, devlet üniversiteleri bünyesinde yer alan sağlık hizmet sunucuları ile belediye hastaneleri tarafından sunulan sağlık hizmetlerinin fiyat tarifeleri ile uygulamaya ilişkin usul ve esasların belirlenmesidir. Öte yandan usul ve esaslarda bu fiyat tarifesinin kapsamının, Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından finansmanının karşılanıp karşılanmadığına bakılmaksızın "insan sağlığına yönelik Sağlık Bakanlığı tarafından sunulması uygun görülen" sağlık hizmetleri olduğu ifade edilmiştir.

Bu kapsamda, 04.06.2024 tarih E-23642684-407.03-244784371 sayılı Makam Olur' u ile Sağlık Bakanlığı tarafından Kamu Sağlık Hizmetleri Fiyat Tarifesi yayımlanmıştır. Söz konusu tarifiede, dijital çağın da gereği olarak sunulan "Uzaktan hasta değerlendirmeye yönelik sağlık hizmetleri" nin fiyatı güncellenmiş ve söz konusu sağlık hizmetinin fiyatı 300,00 TL olarak belirlenmiştir. Hal böyle iken, Üniversite Tıp Fakültesi Hastanesi Yönetim Kurulu Kararı ile 2024 yılında Uzaktan Sağlık Hizmeti ücreti Profesörler için 3.000,00 TL, Doçent ve Doktor Öğretim Üyesi için 2.500,00 TL olarak belirlenmiştir. Söz konusu durum mevzuata aykırılık teşkil etmektedir.

Yukarıda da belirtildiği üzere 3359 sayılı Kanun ve 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile ülke sathında sağlık hizmetlerinin sunumunu ve fiyat tarifesini belirleme yetkisi Sağlık Bakanlığına ait olduğundan hasta sağlığının korunması, sağlık hizmetlerinin verilmesi ve ücretinin belirlenmesinde düzenleyici otorite Sağlık Bakanlığıdır. Bu nedenle, diğer kurum ve kuruluşların yetkisi olmadığı halde kararlar alarak "Uzaktan Sağlık Hizmeti" adı altında sağlık hizmeti sunması ve bu kapsamda fiyat tarifesini belirleyerek hastalardan Sağlık Bakanlığının belirlemiş olduğu fiyatın üzerinde ücret talep etmesi mümkün değildir.

Sağlık hizmetlerinden elde edilen gelirlerin dağıtılması hususunda, personelin alabileceği azami tutarlar belirlenmiş olup danışmanlık hizmetlerinde ise herhangi bir tavan tutar belirlenmemiştir. Sağlık hizmetinin danışmanlık hizmeti kapsamına sokulması mevzuatla konulan tavan tutar kıstasını ortadan kaldırarak personele dağıtılabilecek azami tutar sınırını bertaraf etmekte kamunun aleyhine kişilerin lehine olacak şekilde daha fazla ek ödeme yapılmasına sebep olmaktadır.

Kamu İdaresi cevabında, Üniversite tarafından online olarak verilen sağlık hizmetinin Sağlık Bakanlığı'nın çıkardığı Uzaktan Sağlık Hizmetlerinin Sunumu Hakkında Yönetmelik kapsamında olmadığı, uzaktan sağlık danışmanlığı şeklinde yapıldığı, tasarlandığı günden itibaren Hastane Bilgi Yönetim Sistemine (HBYS), E-reçete sistemine ve E-nabız sistemine entegre edilmediği, işlemlerin 2547 sayılı kanunun 58-e bendinde belirtilen, "Yüksek Öğretim Kurumlarının c ve d fıkraları kapsamına girenler haricinde diğer birimlerinde Döner Sermaye İşletmesi hesabına yapılan iş veya hizmetler karşılığında tahsil edilen gelirlerden kanuni kesintiler ile varsa yapılan iş veya hizmetle bağlantılı giderler düşüldükten sonra geri kalan tutar, hizmet karşılığı olarak gelir tahsilatının yapıldığı tarihi izleyen bir ay içinde veya hizmet bedelinin peşin tahsil edilmesi halinde hizmetin gerçekleşme oranına bağlı olarak aylara bölünerek hizmeti veren öğretim elamanlarına ödenir" kanun hükmü kapsamında yapıldığı ifade edilmiştir.

Her ne kadar İdare tarafından, sunulan hizmetin sağlık hizmeti değil, danışmanlık hizmeti olduğu ifade edilmişse de, sunulan hizmet sağlık alanında, sağlıkla ilgili ve sağlık mensuplarınca verilen bir hizmet olup, sağlık hizmetinin dışında değerlendirilmesi mümkün değildir. Kaldı ki, Uzaktan Sağlık Hizmetlerinin Sunumu Hakkında Yönetmelik'in 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde bu Yönetmelik hükümlerine göre faaliyet izni almış olan sağlık tesislerinde, sağlık meslek mensubunun, sağlık hizmeti talep eden kişiye uzaktan sağlık bilgi sistemi üzerinden sunduğu hizmet uzaktan sağlık hizmeti olarak adlandırılmıştır. Buna göre üniversite tarafından doçent/profesör gibi bir sağlık mensubu eliyle sağlık hizmeti talebinde bulunan kişiye uzaktan verilen hizmet uzaktan sağlık hizmeti kapsamına girmektedir.

Yukarıda yer verilen mevzuat ve yapılan açıklamalar ışığında hastalardan, Bakanlığın belirlemiş olduğu fiyat tarifesi üzerinde ücret talep edilmemesi, Bakanlık tarafından kapsamı ve sunum şartları belirlenen sağlık hizmeti dışında farklı adlar altında sağlık hizmeti sunulmaması gerekmektedir.

BULGU 2: Genel Yönetim Giderleri Hesabına Kaydedilmesi Gereken Harcamaların Farklı Hesap Kodlarında Yer Alması

Üniversitenin Dış Hekimliği Fakültesi Döner Sermaye İşletmesi tarafından yapılan; üretilen mal veya hizmet ile doğrudan ilişkisi kurulamayan genel mahiyetteki giderlerin 770 Genel Yönetim Giderleri Hesabı yerine hatalı olarak 740 Hizmet Üretim Maliyeti Hesabında izlendiği görülmüştür.

Döner Sermaye İşletmesi Bütçe Muhasebe Yönetmeliği'nin 740 Hizmet üretim maliyeti hesabına ilişkin “Hesabın niteliği” başlıklı 496'ncı maddesinde; bu hesabın hizmet işletmelerinde üretilen hizmetler için yapılan giderlerin izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in 770 Genel Yönetim Giderleri Hesabına ilişkin “Hesabın niteliği” başlıklı 517'nci maddesinde ise; bu hesabın, işletmenin yönetim fonksiyonları, işletme politikasının tayini, organizasyon ve personel, idare hizmetleri, büro hizmetleri gibi üretilen veya satılan malın maliyeti ile doğrudan ilişkisi kurulamayan genel mahiyetteki giderlerin izlenmesi için kullanılacağı açıklanmıştır.

Adı geçen Yönetmelik'in 770 Genel Yönetim Giderleri Hesabına ilişkin “Hesabın işleyişi” başlıklı 518'inci maddesinde; personele her ne ad altında olursa olsun katkı payı olarak yapılan ödemelerin bu hesaba borç, kesintilerin ilgili hesaplara, ödenmesi gereken tutarın da 363 Ödenecek Döner Sermaye Katkı Payları Hesabına alacak kaydedileceği ifade edilmiştir. Mevzuatta belirtilen nedenlerle hizmet üretim faaliyetiyle ilgisi olmayan söz konusu harcamaların bu hesaba kaydı gerekmektedir.

Anılan Yönetmelik'in “6 Gelir tablosu hesapları” başlıklı 386'ncı maddesinde; bu hesap grubunun, işletmenin esas faaliyetleri ile ilgili olarak sağlanan hasılat ile işletmenin esas faaliyetleri dışında kalan tüm gelir ve giderlerinin tasnifli bir şekilde izlenmesi ve dönemin kesin sonuçlarının belirlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir. Yönetmelik'in bu grupta yer alan 622 Satılan Hizmet Maliyeti hesabına ilişkin “Hesabın işleyişi” başlıklı 409'uncu maddesinde; Üretilen hizmetlerle ilgili olarak yapılan giderlerin maliyet çıkarma dönemlerinde bu hesaba borç, 741 Hizmet Üretim Maliyeti Yansıtma Hesabına alacak; 632 Genel Yönetim Giderleri Hesabına ilişkin “Hesabın işleyişi” başlıklı 418'inci maddesinde ise; 770 Genel Yönetim Giderleri Hesabının borç kalanının, maliyet dönemi sonunda bu hesaba borç, 771 Genel Yönetim Giderleri Yansıtma Hesabına alacak kaydedileceği ifade edilmiştir.

Denetimlerde, Diş Hekimliği Fakültesi Döner Sermaye İşletmesi tarafından personele yapılan ek ödemeler; büro ve kırtasiye malzemesi alımları; mahkeme harç vb. giderleri; enerji, su ve temizlik malzemesi alımları gibi üretilen mal veya hizmet ile doğrudan ilişkisi kurulamayan genel mahiyetteki giderlerin 770 Genel Yönetim Giderleri Hesabı yerine 740 Hizmet Üretim Maliyeti Hesabında izlendiği tespit edilmiştir.

İşletme tarafından yukarıda bahsi geçen harcamaların 770 Genel Yönetim Giderleri

Hesabı yerine 740 Hizmet Üretim Maliyeti Hesabına kaydedilmesi nedeniyle, Kurum hesaplarında 740 Hizmet Üretim Maliyeti Hesabı ve 770 Genel Yönetim Giderleri Hesabı ile bu hesaplara bağlı olarak yıl sonunda aktarılan 622 Satılan Hizmet Maliyeti Hesabı, 741 Hizmet Üretim Maliyeti Yansıtma Hesabı ile 632 Genel Yönetim Giderleri Hesabı ve 771 Genel Yönetim Giderleri Yansıtma Hesabı kayıtları doğru veri üretmemiş ve kurum gelir tablosu hesapları gerçek durumu yansıtmamıştır.

Kamu İdaresince, söz konusu hususun düzeltilmesine ilişkin işlemlere başlanıldığı, bundan sonraki süreçte gerekli özenin gösterileceği ifade edilmiştir

Sonuç olarak; İşletme tarafından üretilen mal veya hizmetler ile doğrudan ilgisi bulunmayan harcamaların 770 Genel Yönetim Giderleri hesabında izlenmesi gerekmektedir.

BULGU 3: Tek Kaynaktan Temin Edilen Mal ve Hizmetlere İlişkin Piyasa Fiyat Araştırması Yapılmaması

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun 22’nci maddesinin (a), (b) ve (c) bentleri gereğince yapılan alımlarda mevzuatın öngördüğü şekilde piyasa fiyat araştırmasının yapılmadığı görülmüştür.

Doğrudan Temin Yöntemiyle Yapılacak Alımlara İlişkin Tebliğ’in “İhtiyacın gerçek veya tüzel tek kişiden temini” başlıklı 11’nci maddesinde; ihtiyacın sadece gerçek veya tüzel tek kişi tarafından karşılanabileceğinin tespit edilmesi halinde, Kanun’un 22’nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında alım yapılabileceği; alım yapılmadan önce, alımın gerçek veya tüzel tek kişiden yapılma nedenlerinin ayrıntılı, net ve objektif bir biçimde ortaya konularak, anılan bentte belirtilen hükümlerin uygulanabilir olmasını sağlayan nedenlerin ayrıntılı şekilde belirtileceği ve bu nedenlere ilişkin belgelerin onay belgesine ekleneceği; mal alımları için ihtiyacın niteliği, ihtiyaç konusu malın ayrıntılı teknik özellikleri ve ne amaçla kullanılacağı, bu amacı en az aynı verimlilik, etkinlik ve fonksiyonellikle karşılayabilecek diğer ürün/model/marka vb. bulunup bulunmadığı ile bulunmuyorsa nedenleri, ihtiyaç konusu malı satan başka firmaların olup olmadığı gibi hususların tespit edileceği ve bunlara ilişkin belgelerin de onay belgesine ekleneceği hüküm altına alınmıştır.

Aynı Tebliğ’in 12’nci maddesi; ihtiyacın özel bir hakka sahip gerçek veya tüzel tek kişiden temini, 13’ncü maddesi ise; mal ve hizmetlerin ilk alım yapılan gerçek veya tüzel

kişiden teminini düzenlemektedir. Tebliğ'e göre bu nitelikteki alımlar için de ihtiyacın gerçek veya tüzel tek kişiden teminindeki alım süreci izlenecektir.

Denetimlerde; doğrudan temin kapsamında yapılan bu alımların ödeme bedeli belirlenirken sadece alım yapılacak tek kaynağın proforma faturası dikkate alınmaktadır. Bununla birlikte tek kaynaktan satın alınacak mal veya hizmetin ilgili tek kaynak tarafından diğer gerçek veya tüzel kişilere satışına ilişkin faturalara yansıyan fiyatlar, ilgili tek kaynağın internette veya sair şekilde ilan ettiği katalog fiyat tarifesi, aynı verimlilik, etkinlik ve fonksiyonellikle karşılayabilecek diğer ürün/model/marka vb. bulunup bulunmadığı, bulunmuyorsa nedenleri, ihtiyaç konusu malı satan başka firmaların olup olmadığı, diğer kamu/özel kurumlar da dâhil daha önce alım yapılmış ise Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) veya döviz cinsinden güncellenen fiyatlar ve ticaret/sanayi odalarından fiyat soruşturulması yoluyla elde edilen fiyatların dikkate alınmadığı görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında, tek kaynak alımlarında söz konusu malzeme ve/veya hizmet fiyatlarının TÜİK enflasyon verilerine göre güncellendiği, özellikle tamir ve arızalara yönelik alımlarda geçmiş alımların benzerlik taşımadığı, bu sebeple diğer Kurumlarla karşılaştırma imkanı bulunmadığı, cihazların marka, model, edinim yılları ve versiyonlarının farklı olması nedeniyle doğru bir piyasa araştırması yapılamadığı, yetkili olmayan firmalardan temin durumunda ise cihazlarda telafisi olmayan arızalara sebep olunduğu, dolayısıyla hizmet süreçlerinin verimli ve sağlıklı sürdürülebilmesi için orijinal parça kullanılması gerektiğinden dağıtıcı bayilerden alım yapılmasının zorunlu olduğu ifade edilmiştir.

Bulguda tek kaynaktan yapılacak alımlara ilişkin tebliğ hükümlerinin tam olarak yerine getirilmediği ve onay belgelerinde olması gereken açıklamaların bulunmadığı belirtilmiş olmasına rağmen idarenin cevabında bu konudaki eksiklik ile ilgili herhangi bir düzeltici işlem yapılacağı belirtilmemiştir.

Sonuç olarak; tek kaynaktan alım yapılırken yukarıda belirtilen Tebliğ hükümlerine uygun şekilde ihtiyacın gerçek veya tüzel tek kişiden temini sürecinde yer alan açıklamalara uygun olarak piyasa fiyat araştırması yapılması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 4: Doğrudan Teminle Yapılan Alımlarda Piyasa Fiyat Araştırması Yapılmaması

Üniversite Tıp Fakültesi Hastanesi ihtiyaçları için Döner Sermaye Bütçesinden 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci maddesi (d) bendi kapsamında yapılan alımların bir kısmında piyasa fiyat araştırması yapılmadan farklı nitelikteki ihtiyaçlar için tek firmadan teklif alınmak suretiyle alım yapıldığı tespit edilmiştir.

Doğrudan Temin Yöntemiyle Yapılacak Alımlara İlişkin Tebliğ'in "Alımlara ilişkin uygulama esasları" başlıklı 4'üncü maddesinin birinci fıkrasında; alımların, e-fiyat teklifi veya fiziki ortamda fiyat teklifi alınmak suretiyle yapılabileceği ve alımlara ilişkin süreçlerin kısmen veya tamamen EKAP üzerinden elektronik ortamda yürütülebileceği, İdarenin alım yapılacak haller, alım türü, yaklaşık maliyet/tahmini alım tutarı gibi kriterlerden biri, birkaçı veya tamamını dikkate alarak EKAP üzerinden elektronik ortamda yürütülmesi zorunlu işlemleri belirlemeye yetkili olduğu, ikinci fıkrasında ise; bu alımlar için onay belgesi düzenlenmesi, onayı takiben harcama yetkilisince görevlendirilen kişi veya kişiler tarafından piyasada fiyat araştırması yapılması ve buna ilişkin belgelerin dayanakları ile birlikte onay belgesine eklenmesinin zorunlu olduğu belirtilmiştir.

Denetimlerde, doğrudan temin kapsamında yapılan mal ve hizmet alımları için Üniversite personeline yapılan şifahi açıklamada, diğer firmalardan da teklif istendiği ancak teklif verilmediği, bu nedenle tek firmadan alınmak zorunda kalındığı belirtilmiştir. Oysa ihtiyaçların tüm kalemler için toplu şekilde teklif istenilmesi yerine tedarikçilerin ana faaliyet alanlarına hitap edecek şekilde ihtiyaçların tıbbi malzeme, sarf malzemeleri, temizlik malzemeleri şeklinde gruplandırılması suretiyle bu konularda faaliyet gösteren farklı firmalardan teklif alınması gerekmektedir.

Kamu İdaresi cevabında, Hastanenin büyüklüğü nedeniyle sunulan sağlık hizmet süreçlerinin aksamaması için doğrudan temin yöntemiyle acil ihtiyaç duyulan mal ve hizmetlerin alımlarının yapılmakta olduğu, kısıtlı zamanda tebliğe uygun yöntemler kullanılarak piyasa araştırması yapıldığı, doğrudan temin ile yapılan alımların sadece acil ihtiyaçların karşılanması amacıyla yapıldığı ifade edilmiştir.

İdare tarafından her ne kadar acil durumlar için doğrudan temin yönetimi kullanıldığı, kısıtlı zaman diliminde piyasa fiyat araştırması yapıldığı belirtilse de söz konusu tebliğde

düzenlenen usullere uyulması zorunlu olup yeterli piyasa fiyat araştırması yapılması gerekmektedir.

Sonuç olarak; ihtiyaçların tedarikinde piyasa fiyat araştırması yapılması, birden fazla satıcısı olan malzemelerin tek firmadan teklif alınmak suretiyle alım yapılmaması gerektiği değerlendirilmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>